

Editorial

Autor: David Rybák

Dear readers,

a special double issue of the e-journal is devoted entirely to selected research papers presented at the international conference on *Power in Education, Art and Sport* (held in 2014) which took place at the Faculty of Education, Charles University in Prague. At this annual meeting, not only European but also American participants discuss together important aspects of education in the current and changing world.

Andrea Fleischerová's paper presents a neglected scholar Johann Valentin Andreas and his philosophical and pedagogical efforts with deep philosophical (especially Plato) tradition and a wide range of motifs that appear in modern period of religio-philosophical thinking about pedagogy and human being.

Zdeněk Helus tries to change the current theory of pedagogy by its turn at the human level which is still the source and goal of the educational movement. Away from the mere technical focus, the experienced and personal component is to be affected and developed. A pupil should be continuously led to the ability to exceed himself in the educational movement.

Anna Hogenová shows a remarkable way that metaphysical context of half-seen images of the reality is a demonstration of a higher-order cave in which everything we can imagine is always considered to be real. Human self-reflection, however, could not reach on the merits but only the subject. In other words, self-reflection is oriented to the sameness. Thus, presence is always overlooked and becomes a mere identity of form allowing usurping the sameness as such but not tending to the whole. Privation is not a logical predicate but it makes things themselves to show. Fortunately, current officers and managers do not know this and it is very important that the paper discusses this topic.

Naděžda Pelcová in her paper realizes what today's didactical engineering is almost blind – education is not a matter of raised production that happens in the space of helplessness expressible in aporia: to force unfree human being to be free. Abilities are not things we can just pass. It is only possible to bring them and the *sine qua non* of it is togetherness and residing at things in common. This is the answer to all attempts to dispense with teachers in education.

David Rybák expresses the inner relationship between philosophy and institutionalization effects of school which, in traditional sharing a sense, means a form of forgetness.

Dariusz Stepkowski focuses on process connections of pedagogical activity and its limits. Furthermore, he discusses various models of these connections mainly observing eventualities how to achieve self-improvement.

Zuzana Svobodová observes the thought of transcendence to the Other that establishes the possibility of dialogue not unilaterally as a linear process. The dialogue itself is this transcendence. The connection within the philosophical tradition from Plato to Levinas' thinking of transcendence is outstanding.

Linney Wix describes the terrifying end of the European dream of progress. The author also depicts a specific story in which humanity survives despite the inner connection of administrative apparatus changing everything on the subject. It is a big question whether or not this connection is an archetype of a higher-order cave in which today's global humanity is built in.

A list of conferences organized in the past:

2014 – *Power in Education, Art and Sport*

2013 – *Time in Education, Art and Sport*

2012 – *Telos in Education, Art and Sport*

2011 – *Dialogue in Education, Art and Sport*

2010 – *The Symbol in Education, Art and Sport*

2009 – *Imagination in Education, Art and Sport*

2008 – *Ethos in Education, Art and Sport*

2007 – *Values in Education, Art and Sport*

2006 – *Violence in Education, Art and Sport*

2005 – *The Movement of Education in Education, Art and Sport*

2004 – *Pragma as Creative Human Act in Education, Art and Sport*

2003 – *Responsibility in Education, Art and Sport*

2002 – *Areas of Understanding in Education, Art and Sport*

In 2015, a conference on *Justice in Education, Art and Sport* is organized.

Vážení čtenáři,

toto dvojčíslo časopisu přináší vybrané příspěvky z konference *Moc ve výchově, umění a sportu* (2014), která se konala na Pedagogické fakultě UK v Praze, a z níž vyjde také stejnojmenný sborník složený ze všech příspěvků. Jde o každoroční setkávání účastníků nejen z Evropy, v němž je vždy cílem porozumění vybranému aspektu výchovy v proměňujícím se světě.

Andrea Fleischerová představuje opomíjeného učence Johanna Valentina Andreaeho v jeho filosofickém i pedagogickém snažení. Cenné je ukázání souvislostí s filosofickou (především platónskou) tradicí, ale též předvedení bohatosti motivů, které se objevují v dalším novověkém nábožensko-filosofickém myšlení o pedagogice a člověku.

Zdeněk Helus se snaží posunout dosavadní teorii pedagogiky obratem k její lidské stránce, která je přece pramenem i cílem výchovného pohybu. Směrem od pouhého technicistního zaměření má být postížena a rozvinuta také zážitková a osobní komponenta, žák má být průběžně veden ke schopnosti sebepřekročení v pohybu výchovy samotném.

Anna Hogenová předvádí pozoruhodným způsobem, v němž teplota slova a věci jsou totožné, že metafyzická souvislost před-stavování je produkcí jeskyně vyššího řádu, v níž je za jsoucí uznáváno jenom to, co lze představit. Sebereflexí však nelze dojít k věci samé, ale pouze k předmětu, reflexe míří jenom na stejné. Tak je vždycky už přehlédnuta přítomnost přítomného, stává se pouhou identitní formou, umožňující zmocňovat se stejného jako takového, ale nikoliv usebírat se v intenci k celku. Privace není logickým predikátem, ale tím, co nechává věci samy se ukázat, to dnešní funkcionáři nevědí, a je neskonale zásluha textu, že na toto ukazuje.

Naděžda Pelcová ve svém textu vidí to, pro co jsou dnešní technici didaktiky téměř slepí – že totiž výchova není záležitostí produkce vychovaných, že se děje v prostoru bezmoci, zachytitelném aporií: donutit nesvobodnou bytost, aby byla svobodná. Možnosti jako možnosti nejsou žádnou věcí, nelze je prostě předat, je možné pouze k nim přivádět, a podmínkou sine qua non k tomu je lidská sounáležitost, pobývání u společné věci. To je odpověď na všechny snahy obejít se ve výuce bez osoby učitele.

David Rybák se pokouší ve svém textu ukázat na vnitřní souvislosti filosofie, metafyziky a zeškolení, které v tradičním předávání smyslu znamená jistou podobu zapomenutosti.

Dariusz Stepkowski zachycuje procesové souvislosti pedagogického působení a jeho limity a zamýšlí se nad různými modely jejich zachycení, sledujícími především možnosti dosáhnout sebe-zlepšení.

Zuzana Svobodová sleduje myšlení transcendence k druhému, která zakládá možnost dialogu, ale nikoliv jednostranně, jako lineární proces, nýbrž dialog je sám touto transcendencí. Cenné je propojení uvnitř tradice od Platóna až směrem k Lévinasovu myšlení transcendence z Druhého.

Linney Wix přináší svědectví o děsivém konci evropského snu o pokroku, ale zároveň dokumentuje konkrétní příběh, v němž lidství přežívá navzdory aparátové souvislosti, proměňující všechno na předmět. Je přitom velikou otázkou, zda tato aparátová souvislost koncentráků není předobrazem jeskyně vyššího řádu, v níž je dnešní planetární lidství zabudováno.

Seznam minulých konferencí:

2014 – *Moc ve výchově, umění a sportu*

2013 – *Čas ve výchově, umění a sportu*

2012 – *Telos ve výchově, umění a sportu*

2011 – *Dialog ve výchově, umění a sportu*

2010 – *Symbol ve výchově, umění a sportu*

2009 – *Imaginace ve výchově, umění a sportu*

2008 – *Éthos ve výchově, umění a sportu*

2007 – *Hodnoty ve výchově, umění a sportu*

2006 – *Násilí ve výchově, umění a sportu*

2005 – *Pohyb ve výchově, umění a sportu*

2004 – *Pragma jako tvůrčí čin ve výchově, umění a sportu*

2003 – *Odpovědnost ve výchově, umění a sportu*

2002 – *Prostory porozumění: výchova, umění, sport*

Na rok 2015 připravujeme konferenci, která se bude zabývat problematikou spravedlnosti.